

10/01/2020

Εθνική έκθεση - ΕΛΛΑΔΑ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Εταίροι

ΚΜΟΡ - Ελλάδα

CARDET - Κύπρος

CESIE - Ιταλία

IDOP - Κροατία

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - Βουλγαρία

Συγγραφείς

Εύα Σαλματάνη, ΚΜΟΡ

Σαββούλα Οικονόμου, ΚΜΟΡ

Ημερομηνία δημοσίευσης

10/01/2020

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτού του περιεχομένου δεν αποτελεί έγκριση του περιεχομένου, που αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των δημιουργών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Εθνικό νομικό πλαίσιο	4
Σχέδια και πολιτικές σε θέματα κοινωνικής ευθύνης	5
Γ)Αξιολόγηση και αποτελέσματα των πολιτικών ΕΑ	7
Στόχοι, σχέδια και μελλοντικές πολιτικές σε εθνικό επίπεδο	8
2. 8	
Μεθοδολογία	8
Αποτελέσματα	9
Γνώσεις, απόψεις και νοοτροπίες σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη	9
Δράσεις και πρωτοβουλίες για την εταιρική κοινωνική ευθύνη	10
Εμπειρίες/περιστατικά ρατσισμού, βίας, διακρίσεων, κοινωνικής ένταξης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων	13
Μελλοντικά σχέδια	14
Προτιμώμενη μορφή του εκπαιδευτικού υλικού	14
Αποτελέσματα των ερωτηματολογίων	15
Συμπεράσματα	16
	21

1. Βιβλιογραφική επισκόπηση

Εισαγωγή

Η χρηστή διακυβέρνηση και η κοινωνική ευθύνη στον αθλητισμό έχουν αποκτήσει αυξανόμενο ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια. Η χρηστή διακυβέρνηση είναι μια ευρεία έννοια που έχει λάβει αρκετούς ορισμούς και σύμφωνα με τους πιο συνηθισμένους είναι «η διαδικασία με την οποία οι δημόσιοι θεσμοί διεξάγουν δημόσιες υποθέσεις, διαχειρίζονται δημόσιους πόρους και εγγυώνται την υλοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τρόπο ουσιαστικά απαλλαγμένο από καταχρήσεις και διαφθορά και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το κράτος δικαίου» (Ηνωμένα Έθνη - Ανθρώπινα Δικαιώματα). Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της χρηστής διακυβέρνησης είναι η διαφάνεια, η υπευθυνότητα, η λογοδοσία, η συμμετοχή και η ανταπόκριση στις ανάγκες των λαών (Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών).

Η κοινωνική ευθύνη επίσης, σταδιακά λαμβάνει μεγαλύτερη προσοχή από τις αθλητικές οργανώσεις, δεδομένου ότι έχουν συνειδητοποιήσει τον σημαντικό αντίκτυπό τους στην κοινωνία και την ικανότητά τους να δρουν ως κοινωνικοί επηρεαστές στις κοινότητες. Η ενίσχυση της αθλητικής συμμετοχής, η δημιουργία ενός ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλοντος, και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επηρεάζουν ουσιαστικά την κοινότητά τους είναι μερικές από τις κοινωνικές ευθύνες των αθλητικών συλλόγων (Robertson et al., 2019). Τα στελέχη του αθλητισμού θεωρούν την κοινωνική ευθύνη ως στρατηγική επιταγή για τον αθλητικό σύλλογο/οργανισμό τους και οι πρακτικές τους επηρεάζονται από τη φιλανθρωπία, την τοπική κοινωνία, ηθικές εκτιμήσεις και συνεργασίες (Sheth & Babiak, 2010). Σύμφωνα με τους Αθανασοπούλου κ.ά. (2011) οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη δραστηριότητα των αθλητικών οργανώσεων στην ΕΣΡ είναι η πίεση από πρωταθλήματα, η στρατηγική ομαδικής ΕΚΕ, οι χορηγοί, οι παγκόσμιοι οργανισμοί, η τοπική κοινωνία και ο προσανατολισμός προς την εκπλήρωση του καθήκοντός τους προς την κοινωνία. Οι αθλητικές και αθλητικές οργανώσεις απολαμβάνουν ορισμένα μεγάλα πλεονεκτήματα όσον αφορά την εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής ευθύνης, καθώς έχουν επικοινωνιακή δύναμη στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, απευθύνονται στη νεολαία, προωθούν την θετική υγεία και ενθαρρύνουν την κοινωνικοποίηση, την πολιτιστική κατανόηση και την ένταξη (Smith & Westerbeek, 2007).

Η Ελλάδα και οι αθλητικές οργανώσεις της χώρας τείνουν να ακολουθούν αυτήν την πορεία των κοινωνικά υπεύθυνων οργανώσεων, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στις τοπικές κοινωνίες και την κοινωνία. Ενθαρρυντικά παραδείγματα αθλητικών οργανώσεων υπάρχουν που αναλαμβάνουν δράσεις για αθλητικές δραστηριότητες χωρίς αποκλεισμούς, διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων, προώθηση της ισότητας των φύλων και της ένταξης των προσφύγων μέσω του αθλητισμού. Εκτός αυτού, τα οφέλη από την ΕΚΕ είναι διπλάσια τόσο για την κοινότητα όσο και για την ομάδα, συμπεριλαμβανομένης της ανακούφισης των ευάλωτων

ομάδων, της φιλανθρωπίας, της βελτιωμένης φήμης της εταιρείας, της αύξησης της βάσης των οπαδών και πιο ελκυστικών στους χορηγούς λόγω του κοινωνικού προφίλ της ομάδας (Αθανασοπούλου κ.ά., 2011).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Εθνικό νομικό πλαίσιο

Ο Ελληνικός Αθλητικός Νόμος περιλαμβάνει νομικά πλαίσια που αφορούν βασικά την πρόληψη της βίας στον αθλητισμό και την προστασία από τις διακρίσεις, ενώ ταυτόχρονα γίνονται μικρά βήματα προς πιο περιεκτικές αθλητικές δραστηριότητες σε επίπεδο πολιτικής. Σύμφωνα με τον νόμο 4326/2015 - Έκτακτα μέτρα για την καταπολέμηση της βίας στον αθλητισμό και άλλες διατάξεις¹, «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που σχετίζεται με τον αθλητισμό, καθώς και κάθε αθλητικός φορέας, λαμβάνει όλα τα δυνατά μέτρα για την πρόληψη της βίας στον αθλητισμό, εντός ή εκτός των αθλητικών χώρων.» Σε σοβαρά περιστατικά ρατσιστικών συμπεριφορών και, γενικά, αθλητικής βίας, εντός ή εκτός αγωνιστικού χώρου, το Υπουργείο Αθλητισμού είναι υπεύθυνο για την τιμωρία των αθλητικών συλλόγων με πρόστιμα που κυμαίνονται από δέκα χιλιάδες (10.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. Επιπλέον, πρόσφατα το κράτος ενέκρινε το οργανωτικό πλαίσιο των προγραμμάτων και των αθλητικών εκδηλώσεων υπό τον τίτλο «Αθλητισμός για Όλους»². Η φιλοσοφία του προγράμματος είναι να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, θρησκείας, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, τα άτομα με αναπηρία, κλπ. για να συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες, προωθώντας τα ευρεία οφέλη της σωματικής άσκησης και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των ατόμων από διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, ιδιαίτερα των ευάλωτων.

Από την άλλη πλευρά, οι προσπάθειες του κράτους να προωθήσει και να υποστηρίξει την εταιρική κοινωνική ευθύνη, φαίνεται να είναι λιγοστές και αποσπασματικές. Το 2017, ένα σχέδιο εθνικής στρατηγικής για την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα³ ήταν υπό δημόσια διαβούλευση από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αν και μέχρι σήμερα δεν λειτουργεί κανένα επίσημο νομικό σχέδιο. Επίσης, δεν υπάρχει κανένα νομικό πλαίσιο που να αφορά την κοινωνική ευθύνη ή τη χρηστή διακυβέρνηση των αθλητικών οργανώσεων ειδικότερα.

Η πιο πρόσφατη προσπάθεια σε επίπεδο πολιτικής, για την αλλαγή της λειτουργίας των επαγγελματικών και μη επαγγελματικών αθλητικών συλλόγων είναι ο νέος αθλητικός νόμος ή Νόμος 4726/2020 - Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού και άλλες διατάξεις⁴ που παρέχονται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ο νόμος αυτός αποτελεί μια προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων διαφθοράς και κακοδιαχείρισης τόσο στις επαγγελματικές όσο και στις ερασιτεχνικές αθλητικές ομάδες.

¹<https://www.e-nomothesia.gr/kat-athlitismos/n-4326-2015.html>

²

http://gga.gov.gr/images/athlitismos/athlisi%20gia%20olous/egkrisi_organotikou%20plaiisiou_fek_1774_B_17062016.pdf

³<http://www.opengov.gr/ypoiian/?p=8206>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Τα βασικά ζητήματα του νέου νόμου είναι η υποχρέωση λογοδοσίας, η διαφάνεια, η καλή διακυβέρνηση, η διαφύλαξη των μειονοτικών δικαιωμάτων και η ισότητα των φύλων. Για πρώτη φορά, εισάγονται όρια ηλικίας στη θητεία και υπάρχει όριο τεσσάρων εκτελεστικών θητειών για την αντιμετώπιση του ζητήματος των «ισόβιων προέδρων». Επίσης, η νομοθεσία για την ποσόστωση των φύλων εισάγεται για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα αθλητικά συμβούλια. Τέλος, η κοινωνική ένταξη των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο υποστηρίζεται περισσότερο, δεδομένου ότι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής σε αθλητικά τουρνουά και πρωταθλήματα⁵. Αναμφίβολα, αυτή η νέα προσπάθεια είναι ένα πολύ θετικό και σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και της διαφάνειας, αλλά δεν υπάρχει σύστημα στήριξης της κοινωνικής ευθύνης στους αθλητικούς φορείς.

Σχέδια και πολιτικές σε θέματα κοινωνικής ευθύνης

Οι έρευνες έδειξαν ότι στην Ελλάδα γνωστές αθλητικές οργανώσεις υψηλού κοινωνικού αντίκτυπου υιοθετούν πρακτικές κοινωνικής ευθύνης και δρουν προκειμένου να επηρεάσουν θετικά την τοπική τους κοινωνία. Οι σημαντικότεροι ελληνικοί ποδοσφαιρικοί και μπασκετικοί σύλλογοι/ακαδημίες, η Ελληνική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (ΕΠΟ), καθώς και ερασιτεχνικοί τοπικοί σύλλογοι και αθλητές ως άτομα έχουν αναλάβει δράσεις και πρωτοβουλίες για την ΕΣΡ. Πιο συγκεκριμένα:

- Η ομάδα του Παναθηναϊκού θεωρεί ιστορική ευθύνη την ενεργό στήριξη των ευάλωτων πολιτών και την ενίσχυση της κοινωνικής ισορροπίας. Η εταιρεία δραστηριοποιείται σε διεθνή δίκτυα κοινωνικής ευθύνης όπως το FARE, το European Football for Development Network και το ECA και οι δράσεις της εφαρμόζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων, στην υποστήριξη ανθρωπιστικών οργανώσεων μέσω φιλανθρωπικών αγώνων και στην υποδοχή ευπαθών κοινωνικών ομάδων στο Αθλητικό Κέντρο ΠΑΕ.
- Η ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ⁷ διοργανώνει διάφορες δράσεις στην τοπική κοινωνία με βασικό στόχο τη φιλανθρωπία και τη συμβολή στην κοινωνία, όπως φιλανθρωπικές εκδηλώσεις ή προσφορά γευμάτων στους πρόσφυγες στο λιμάνι του Πειραιά. Παράλληλα, έχει έντονη παρουσία στην υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Ενδεικτικά, «BIG4SPORTS - Οικοδόμηση Καινοτόμου Διακυβέρνησης για τον Αθλητισμό»⁸ σχετικά με το έργο μας έχει ως κύριο στόχο τη βελτίωση της καλής διακυβέρνησης στις αθλητικές οργανώσεις. Προσφορές και για ^{TO} Ολυμπιακός BC9

⁵<https://government.gov.gr/neos-athlitikos-nomos/>

⁶<http://www.pao.gr/the-club/corporate-social-responsibility>

⁷<https://www.olympiacossp.gr/el/ekenews>

⁸<https://epsi.eu/project/big4sports-building-innovative-governance-for-sport/>

⁹<https://www.olympiacosbc.gr/el/community-el/one-team-el/we-are-one-team-el.html>

ένα πρόγραμμα SR που ονομάζεται "ONE TEAM" με τη συμμετοχή 8 ομάδων που έχουν ως στόχο την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων σε κίνδυνο περιθωριοποίησης μέσω δραστηριοτήτων μπάσκετ.

- Η ΠΑΕ ΑΕΚ FC¹⁰ ως ιστορική ομάδα με καταγωγή από τη Μικρά Ασία, πραγματοποιεί πολύπλευρες δράσεις ΕΚΕ με στόχο την ουσιαστική συμβολή της στην προστασία του περιβάλλοντος, της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της κοινωνίας στο σύνολό της. Ενδεικτικά, η ομάδα συνεργάζεται με την Solidarity Now, μια γνωστή ελληνική ΜΚΟ που δραστηριοποιείται σε θέματα προσφύγων σε ένα πρόγραμμα κοινωνικής ένταξης παιδιών προσφύγων σε αθλητικές δραστηριότητες.
- Ο ΠΑΟΚ FC¹¹ έχει αρμόδιο τμήμα για τα προγράμματα ΕΚΕ «Δράση ΠΑΟΚ» και αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι δραστηριότητες του καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών ζητημάτων, όπως η εκπαίδευση, η προώθηση της ένταξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.λπ., στοχεύοντας ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και συνεργαζόμενη με διάφορες οργανώσεις για την επίτευξη υψηλού κοινωνικού αντίκτυπου στους πληθυσμούς και την κοινότητα.
- Η Ελληνική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (ΕΠΟ)¹² έχει αναπτύξει ένα νέο στρατηγικό σχέδιο που ονομάζεται "Football Around", το οποίο στοχεύει και περιλαμβάνει όλους τους πληθυσμούς προκειμένου να διαδώσει τις αξίες που αντιπροσωπεύει το ποδόσφαιρο. Το σχέδιο έχει έναν ιδιαίτερο στόχο, μεταξύ άλλων, να προωθήσει το γυναικείο ποδόσφαιρο στην ελληνική πλαίσιον, η στήριξη της και η περαιτέρω ανάπτυξή της. Η έκθεση του προγράμματος περιλαμβάνει επίσης το Πρόγραμμα «Grassroots» που στοχεύει στην προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους μέσω της συμμετοχής παιδιών, σχολείων, ερασιτεχνών, κοριτσιών, ατόμων με ειδικές ανάγκες και ηλικιωμένων.
- Η τοπική ομάδα Χολαργός BC¹³, αναλαμβάνει σημαντικές δράσεις που αφορούν την κοινωνική ευθύνη μέσα από τη διοργάνωση φιλανθρωπικών αγώνων.
- Το Ανοιξι BC (ABC)¹⁴ τοπική λέσχη επίσης, έχει αναπτύξει ένα Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που στοχεύει στην καταπολέμηση της βίας και του ρατσισμού, στην προστασία του περιβάλλοντος, στη διοργάνωση φιλανθρωπικών εκδηλώσεων, αιμοδοσίας κ.α.

10 <https://www.aekfc.gr/fp/syneisfero-proteino-42878.htm?lang=el&path=56010527> <https://www.solidaritynow.org/aek/>

11 <https://www.paokfc.gr/en/paok-action-en/>

12 https://www.epo.gr/News.aspx?a_id=48243&NewsType=21
https://www.epo.gr/media/files/EPO_DIAFORA/Photos_Anaptyxi/football_all_%20around_final.pdf

13 <https://holargosbc.gr/koinwniki-euthini/>

14 <http://anixibc.gr/index.php/el/filosofia-akadimion/koinoniki-euthini>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Η Λέσχη Βόλει¹⁵ του Παμβοξιακού από την περιοχή της Κορίνθου, υλοποιεί προγράμματα SR που στοχεύουν στην ένταξη ατόμων με αναπηρία ή προγράμματα που ενημερώνουν γονείς και παιδιά για υγιεινή διατροφή και παχυσαρκία.
- Ως ιδιωτική πρωτοβουλία ο Γιάννης Αντετοκούνμπο, ο διάσημος Έλληνας καλαθοσφαιριστής και τα αδέλφια ίδρυσαν την "Antetokounbros Academy"¹⁶ σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρείες. Το πρόγραμμα προσφέρει προπόνηση μπάσκετ σε κορίτσια και αγόρια, 12-16 ετών και θέσεις για μικρούς προπονητές, 18-25 ετών. Πρωταρχικός του στόχος είναι η παροχή ευκαιριών στα παιδιά των υποεξυπηρετούμενων κοινοτήτων με τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που περιλαμβάνει τα πάντα, την προώθηση της ενδυνάμωσης των κοριτσιών και τη δημιουργία εκπαιδευτικών εμπειριών μέσω του αθλήματος του μπάσκετ.

Γ)Αξιολόγηση και αποτελέσματα των πολιτικών ΕΑ

Όπως φάνηκε παραπάνω, θετικές δράσεις λαμβάνουν χώρα τα τελευταία χρόνια στον χώρο του αθλητισμού στην Ελλάδα. Σημαντικοί αθλητικοί σύλλογοι έχουν αναγνωρίσει την ικανότητα επιρροής τους και τη συμβολική τους δύναμη, καθώς και τα πολλαπλά οφέλη που υπάρχουν για τους αθλητικούς οργανισμούς. Στο ελληνικό πλαίσιο όμως, σύμφωνα με τους Douvis et al. (2015), υπάρχει έλλειψη αξιολογήσεων και μέτρων για την αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών ΕΚΕ και το πρόβλημα δημιουργείται κυρίως από την απουσία σαφούς μεθοδολογίας και κοινού πλαισίου. Οι ερευνητές έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη ανάπτυξης ειδικών κριτηρίων και δεικτών για τη μέτρηση της συμβολής και των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων ΕΚΕ (Babiak & Wolfe, 2006). Συνήθως, η αποτελεσματικότητα των πρακτικών αποτελεί τη βάση υποκειμενικών εκτιμήσεων των παρατηρήσεων θετικής επίδρασης, με τους οργανισμούς να χρησιμοποιούν τα θετικά σχόλια και την κοινή γνώμη που παρέχονται στο διαδίκτυο και τις ληφθείσες επιστολές «ευχαριστώ» για την εκτίμηση του αντίκτυπου (Douvis et al., 2015). Σίγουρα, οι δράσεις τους στην εταιρική κοινωνική ευθύνη έχουν θετική επίδραση σε όλα τα επίπεδα, όπως τα άτομα, οι διαπροσωπικές σχέσεις, η κοινότητα και η κοινωνία. Χωρίς την κατάλληλη μεθοδολογία και ποσοτικά μέτρα όμως, δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική αξιολόγηση και ανάλυση των πραγματικών τους επιπτώσεων.

¹⁵ <https://pamvohaikos.gr/koinoniki-euthini/>

¹⁶ <https://www.antetokounbrosacademy.net/en/>

Στόχοι, σχέδια και μελλοντικές πολιτικές σε εθνικό επίπεδο

Διευκρινίζεται ότι υπάρχουν μεγάλα κενά και ανάγκες στην παροχή υπηρεσιών, δραστηριοτήτων, υποστήριξης, προσπαθειών και αξιολόγησης πρακτικών. Η έλλειψη συγκεκριμένου νομικού πλαισίου, υποστήριξης και εκπαίδευσης των οργανώσεων σε θέματα SR περιπλέκει την πρόθεση ή τις προσπάθειές τους να συμμετάσχουν σε τέτοιες δραστηριότητες. Ο νέος αθλητικός νόμος που ψηφίστηκε φέτος (2020) είναι μια πολύ υποσχόμενη προσπάθεια για τη στήριξη της χρηστής διακυβέρνησης στους αθλητικούς φορείς. Ωστόσο, δεν έχουμε δει ακόμη τα αποτελέσματά της στην πράξη. Σε κάθε περίπτωση, οι αθλητικές οργανώσεις πρέπει να έχουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για την εφαρμογή τέτοιων πρωτοβουλιών, με επωφελή τρόπο για τις κοινότητες και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Πρέπει επίσης να επιβεβαιωθεί η απουσία σχεδίου αξιολόγησης και κατάλληλης μεθοδολογίας. Απαιτούνται διεξοδικές αξιολογήσεις και αποτελέσματα προκειμένου να γίνουν μελλοντικές αλλαγές στην πολιτική, καθώς και βελτιώσεις στις πρακτικές. Χρειάζονται περισσότερες δράσεις που θα έχουν συνέχεια και τακτικότητα στον χρόνο και που θα κάνουν τα ονόματα του αθλητικού συλλόγου συνώνυμα με την κοινωνική ευθύνη και την καλή διακυβέρνηση μέσω της ενεργού συμμετοχής στην κοινότητα.

2. Επιτόπια έρευνα

Μεθοδολογία

Είκοσι (20) ημι-δομημένες συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, με εκπροσώπους αθλητικών οργανώσεων και σχετικών φορέων από τον χώρο του αθλητισμού. Με βάση τη μεθοδολογία της έρευνας πεδίου που εφαρμόζουμε, οι ομάδες στόχοι μας ήταν εκπρόσωποι διαφόρων κερδοσκοπικών ή μη κερδοσκοπικών αθλητικών οργανώσεων, όπως επαγγελματικοί αθλητικοί σύλλογοι, ερασιτεχνικοί αθλητικοί σύλλογοι, πολυαθλητικοί σύλλογοι, αθλητικές ακαδημίες, σχετικοί ενδιαφερόμενοι, ερευνητικά ιδρύματα, ακαδημαϊκοί και υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής. Η πρόσληψη έγινε με την επικοινωνία με αθλητικούς οργανισμούς και σχετικούς ενδιαφερόμενους μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και κλήσεων, ενημερώνοντάς τους για το έργο της GoSport και τους σκοπούς της έρευνάς μας. Η μέθοδος του snowballing χρησιμοποιήθηκε επίσης, αφού οι συμμετέχοντες που είχαμε βρει ρωτήθηκαν αν γνώριζαν κάποιον άλλο που θα χωρούσε στις ομάδες-στόχους μας. Η περίοδος των συνεντεύξεων διήρκεσε από τις 10/06/2020 έως τις 16/09/2020. Λόγω των περιορισμών της πανδημίας COVID-19, διεξήχθησαν δύο (2) συνεντεύξεις τηλεφωνικώς και δεκαεπτά (17) με ηλεκτρονικά μέσα με τη χρήση εφαρμογών όπως το Skype, το Zoom, το Viber. Μόνο ένα

(1) η συνέντευξη αυτή έγινε πρόσωπο με πρόσωπο και ο ερευνητής επισκέφθηκε τις εγκαταστάσεις των οργανισμών. Τα σχετικά έντυπα συγκατάθεσης απεστάλησαν και υπογράφηκαν από όλους τους συμμετέχοντες πριν από τις συνεντεύξεις,

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

τους για την έρευνα και την εξασφάλιση της ανωνυμίας τους. Οι συνεντεύξεις ήταν ηχογραφημένες για την περαιτέρω ανάλυση των δεδομένων.

Αποτελέσματα

Γνώσεις, απόψεις και νοοτροπίες σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη

Όσον αφορά τις γνώσεις τους για το (C)SR, έξι (6) συμμετέχοντες είχαν γνώση για την έννοια, πέντε (5) δεν γνώριζαν την έννοια του όρου και εννέα (9) γνώριζαν για το (C)SR από την εμπειρία στην πράξη. Μόνο τρεις (3) από αυτούς είχαν λάβει κάποια είδους εκπαίδευση σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Δύο συετέχοντες ε ευρεία εριειρία στην εταιρική κοινωνική ευθύνη δήλωσαν ότι στην Ελλάδα «υριοχωρούμε ριολύ σε όλα τα εριίριεδα ριρακτική εταιρική κοινωνική ευθύνη σε σχέση ε άλλε ευρωριαϊκέ χώρε. Είμαστε σε πρώιμο στάδιο.». Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν έχουν γνώση για το πώς να εφαρμόσουν αποτελεσματικά (C)SR δράσεις και οι περισσότεροι από αυτούς έμαθαν από την πρακτική και εμπειρικά. Δύο (2) συμμετέχοντες δήλωσαν ότι έχουν γενικές γνώσεις, αλλά δεν διαθέτουν πιο εξειδικευμένη. Έτσι, ήταν πολύ θετικοί όσον αφορά τους στόχους του σχεδίου μας και την παροχή κατάρτισης στην εταιρική κοινωνική ευθύνη. Επιπλέον, δύο (2) ερωτηθέντες ανέφεραν ότι στα διοικητικά συμβούλια των ελληνικών αθλητικών συλλόγων, δεν είναι σαφής η διάκριση και η διαφορά μεταξύ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της φιλανθρωπίας.

Όταν ρωτήθηκαν για τα οφέλη των ενεργειών (C)SR στους αθλητικούς οργανισμούς, πολλοί συμμετέχοντες διευκρίνισαν ότι οι επαγγελματικοί και οι ερασιτεχνικοί σύλλογοι διαφέρουν σημαντικά. Δύο (2) αριό του ρίιο έμπειρου ερωτώντε υριογράισαν ότι υριάρχει «εγάλο χάσα» εταξύ των εριαγγελαιτικών και των ηερι-εριαγγελαιτικών ή ερασιτεχνικών συλλόγων και ότι τα κίνητρά του διαφέρουν. Πρώτον, ο επαγγελματίας

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

οι σύλλογοι έχουν την υποχρέωση, με τις συμβάσεις τους με τους χορηγούς τους και τη συμμετοχή τους στους ευρωπαϊκούς αθλητικούς φορείς, να εφαρμόζουν πολιτικές και δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης: *«όλα αυτά έρχονται ως μια τάξη από τα πάνω και πρέπει να κάνουν κάτι για αυτά τα κοινωνικά φαινόμενα»*. Η πλειοψηφία των εκπροσώπων των επαγγελματικών συλλόγων υπογράμμισε ότι η εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεων στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης έχει πρώτα απ' όλα και κυρίως θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Μερικοί από αυτούς το βλέπουν ως *«κοινωνική υποχρέωση του συλλόγου»* ή κάποιοι ανέφεραν ότι είναι *«στο DNA τους ως ομάδα να ενεργούν ενάντια στο ρατσισμό»*. Πέντε (5) συμμετέχοντες ανέφεραν ότι οι αθλητικές οργανώσεις αποτελούν μέρος της κοινωνίας και των τοπικών κοινοτήτων τους. *«Πιστεύω ότι οι αθλητικοί σύλλογοι συνδέονται με την κοινωνία και είναι αδύνατο να μην λάβουν μέτρα ή τουλάχιστον να λάβουν κοινωνικά μέτρα. Περιλαμβάνεται στην ανάπτυξη του αθλητισμού.»*.

Άλλα οφέλη για τους επαγγελματικούς συλλόγους που αναφέρθηκαν είναι η ευρεία έκθεση για τα λιγότερο γνωστά αθλήματα, τα οικονομικά οφέλη και οι φορολογικές μειώσεις, η θετική έκθεση και η διαφήμιση για την ομάδα στο ευρύ κοινό, η ενίσχυση της επωνυμίας και άλλα. Όσον αφορά τα οικονομικά οφέλη, οι εκπρόσωποι των ερασιτεχνικών αθλητικών συλλόγων ανέφεραν ότι δεν έχουν άμεσα κέρδη από αυτές τις ενέργειες. Έμμεσα, ο σύλλογος μπορεί να γίνει πιο γνωστός στο ευρύ κοινό και στους χορηγούς και, τελικά, να έχει οικονομικά οφέλη. Η άποψη ενός συνεντευξιζόμενου από την άλλη πλευρά, ήταν ότι *«όχι μόνο παρέχουμε κοινωνική εργασία, αλλά βγαίνουμε από αυτές τις ενέργειες κατεστραμμένες»*.

Ωστόσο, εκφράστηκαν διαφορετικές απόψεις, ιδίως από τους προπονητές που πήραμε συνέντευξη, σχετικά με το πώς πρέπει να είναι η εταιρική κοινωνική ευθύνη στην Ελλάδα και πώς είναι στην πραγματικότητα. *«Αν και η εταιρική κοινωνική ευθύνη θα πρέπει να είναι σημαντική, είναι κατώτερη. Δεν δίνουν προσοχή σε αυτό, γιατί δεν τους φέρνει χρήματα και για ανθρωπιστικούς λόγους, δεν τους νοιάζει πραγματικά.»* Άλλοι συμμετέχοντες που δραστηριοποιούνται στη συνεργασία με άτομα με αναπηρίες, το θεωρούν *«υποκριτικό»* από την πλευρά των αθλητικών συλλόγων να κάνουν εκστρατείες κατά του ρατσισμού *«και να μην έχουν στα γήπεδα, τις ράμπες ή τις τουαλέτες για τα άτομα με αναπηρίες»*.

Δράσεις και πρωτοβουλίες για την εταιρική κοινωνική ευθύνη

Σχεδόν όλα τα μέλη των αθλητικών συλλόγων/οργανισμών που πήραμε συνέντευξη ανέφεραν ότι έχουν

εφαρμόζονται με την πάροδο των ετών ή εφαρμόζουν τακτικά κοινωνικές δράσεις και πρωτοβουλίες (Γ)SR. Ωστόσο,

πρέπει να αναγνωρίσουμε το γεγονός ότι οι περισσότεροι από εκείνους που τελικά δέχτηκαν να τους ανακρίνουν, ήταν

ενδιαφέρονται για το θέμα ή ήταν ήδη, την εφαρμογή ορισμένων κοινωνικών δράσεων. Ο επαγγελματίας

Οι σύλλογοι από τους οποίους πήραμε συνέντευξη υλοποιούσαν όλες δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και είχαν συγκεκριμένα τμήματα για

Εταιρική κοινωνική ευθύνη στις επίσημες ιστοσελίδες τους. Οι δράσεις που εφαρμόζουν καλύπτουν διάφορους τομείς και έχουν

διαφορετικές ομάδες-στόχους.

Επαγγελματικοί αθλητικοί σύλλογοι:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CARDET

cesie
the world is only one creature

IDOP

- Οργάνωση φιλικών παιχνιδιών για χρηματοδότηση για την υποστήριξη παιδιών ή ενηλίκων με σοβαρά προβλήματα υγείας ή για άλλους λόγους.
- Συνεργασίες με ΜΚΟ και ιδρύματα, για την ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων, για παράδειγμα ασυνόδευτων ανηλίκων και προσφύγων/μεταναστών.
- Συμμετοχή σε προγράμματα ΕΚΕ που διοργανώνονται από τους ευρωπαϊκούς αθλητικούς φορείς που είναι μέλη, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Συλλόγων, η Ευρωλίγκα, το ΕΡΔΝ κ.λπ. και επίσης συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus+.
- Αιμοδοσίες και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης για θέματα υγείας.

- Εκδηλώσεις για την ευρύτερη αναγνώριση και εξοικείωση με το άθλημα όπως επισκέψεις και ομιλίες στα σχολεία από τους αθλητές στα παιδιά.
- Συνεργασίες με ΜΚΟ και άλλους οργανισμούς για να προσφέρουν θέσεις στις ακαδημίες τους σε ευάλωτα παιδιά και νέους, δωρεάν.
- Υποστήριξη νέων αθλητών με υποτροφίες ή άλλες διευκολύνσεις για την είσοδο στα πανεπιστήμια.
- Ένας (1) αθλητικός σύλλογος οργάνωνε μαθήματα για παιδιά με ASD για να μάθουν το άθλημα.
- Δύο (2) αθλητικοί σύλλογοι έχουν οργανώσει συζητήσεις από ψυχολόγους για τους γονείς.
- Δύο (2) αθλητικοί σύλλογοι συμμετείχαν ως εταίροι σε προγράμματα Erasmus+.

Συνολικά, οι πρωτοβουλίες που εφαρμόζονται είναι αυτές που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες (C)SR που οργανώνουν οι επαγγελματικοί και μη επαγγελματικοί σύλλογοι, μερικές φορές διαφέρουν και μερικές φορές έχουν ομοιότητες. Ένας σημαντικός παράγοντας, είναι ότι αυτές οι δράσεις πρέπει να είναι σχετικές με το κοινωνικό πλαίσιο, που σημαίνει την κοινότητα και τον χρόνο που λειτουργεί η ομάδα. Για παράδειγμα, η πανδημία COVID-19 ήταν μια κοινωνική κατάσταση που έπρεπε να σταματήσει όλες τις δράσεις και να οργανώσει πιο σχετικές πρωτοβουλίες για τη στήριξη των κοινοτήτων τους, κάτι που έκαναν ορισμένοι σύλλογοι. Μια άλλη σημαντική πτυχή που προέκυψε ήταν ότι πολλές ερασιτεχνικές λέσχες εφαρμόζουν δράσεις στις κοινότητές τους, αλλά δεν τις θεωρούν ή τις αναγνωρίζουν ως (C)SR πολιτικές/δράσεις λόγω έλλειψης γνώσεων. "Δεν γνωρίζουν ότι κάνουν κοινωνική εργασία". Όσον αφορά τα αποτελέσματα των (Γ)SR πολιτικών/δράσεών τους, αναφέρθηκε ότι είναι δύσκολο να μετρηθεί ο αντίκτυπος αυτών. Δεν έχουν αξιολογήσεις για να μετρήσουν την έκβαση των ενεργειών τους, αλλά τις αξιολογούν εμπειρικά από το πόσο επιτυχημένη ήταν η εκδήλωση για το κοινό και την ομάδα.

Έλλειψη οικονομικών πόρων

Όσον αφορά τις δυσκολίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν, οι εκπρόσωποι των τοπικών/ερασιτεχνικών αθλητικών συλλόγων ανέφεραν την έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων για την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων. Η έλλειψη χρηματοδότησης, σε συνδυασμό με την ανεπαρκή στήριξη από το κράτος, τις κυβερνήσεις και τις τοπικές αρχές, είναι παράγοντες που έχουν θέσει σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη των ερασιτεχνικών αθλητικών συλλόγων. *"Σήμερα, ακόμα κι αν ένα κλαμπ αναπνέει, το πληρώνει. Από το 2009, οι επιχορηγήσεις του κράτους είναι περιορισμένες.»*

Ηγεσία και έλλειψη θέλησης

Μια άλλη δυσκολία και πρόκληση που ανέφεραν επτά (7) εκπρόσωποι ερασιτεχνικών αθλητικών συλλόγων και προπονητών είναι τα θέματα ηγεσίας στις ομοσπονδίες και οι διευθυντικές θέσεις των συλλόγων, και η έλλειψη προθυμίας τους να εφαρμόσουν κοινωνικές δράσεις. Υπογράμμισαν τα προβλήματα που προκύπτουν από τα άτομα που διοικούν τις ομοσπονδίες και τους αθλητικούς συλλόγους, καθώς εργάζονται εθελοντικά σε αυτές τις θέσεις, συχνά έχουν δουλειές και οικογένειες για να φροντίσουν και είναι μεγαλύτερης ηλικίας. *«Είναι καθαρά θέμα ηγεσίας και διοικητικού συμβουλίου, είναι θέμα έλλειψης στρατηγικής, μια πολύ αντιεπαγγελματική προσέγγιση για το πώς αυτοί οι οργανισμοί διέπονται από ομοσπονδίες.»*. Όλοι αυτοί οι παράγοντες οδηγούν στην έλλειψη προθυμίας, ενδιαφέροντος, ενθουσιασμού και οράματος και συχνά βλέπουν αυτές τις ενέργειες ως *«κάτι επιπλέον στον ρόλο τους»*. Έτσι, δεν κατανοούν το νόημα και την αιτία των ενεργειών (C)SR που σημαίνει ότι δεν έχουν γνώση και επίσης, δεν έχουν τη θέληση να αναλάβουν μια νέα προσέγγιση και να δράσουν διαφορετικά. Κατά συνέπεια, οι πιο δραστήριες ομάδες που συμμετείχαμε πρότειναν την προθυμία τους να αναζητήσουν και να οργανώσουν νέες δράσεις, ως παράγοντα επιτυχίας των πρωτοβουλιών τους. Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη εκπροσώπησης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των αθλητικών συλλόγων, καθώς είναι πολύ λίγες οι γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις.

Κοινωνικά ταμπού και προκαταλήψεις

Ένα άλλο πρόβλημα/δυσκολία που ανέφεραν τρεις (3) ερωτηθέντες είναι οι επιπτώσεις των κοινωνικών προκαταλήψεων και της κοινωνικοπολιτικής ταυτότητας των οπαδών. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν τις αντιδράσεις σε συγκεκριμένες δράσεις/πρωτοβουλίες που εφαρμόζουν οι σύλλογοι. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι σύλλογοι να εξετάσουν τους ανθρώπους τους και πώς θα αντιδράσουν. Μερικές φορές, τα κοινωνικά ταμπού και οι στερεοτυπικές αντιλήψεις λειτουργούν ως προβλήματα και ορισμένες ενέργειες είναι δύσκολο να εφαρμοστούν. *"Δεν μπορείς να εγείρεις μερικά θέματα τόσο εύκολα. Είναι διαφορετικό να προωθείς δράσεις κατά της ομοφοβίας στην Αγγλία από το να την αναθρέψεις στην Ελλάδα.»*. Επιπλέον, η γενική κοινωνικοπολιτική ταυτότητα και το προφίλ των οπαδών, καθώς και η πολυμορφία τους, επηρεάζουν την προώθηση και την επικοινωνία συγκεκριμένων πολιτικών/δράσεων. *«Θέλουμε να σβήσουμε μια φωτιά και να μην ανάψουμε άλλη.»*

Εμπειρίες/περιστατικά ρατσισμού, βίας, διακρίσεων, κοινωνικής ένταξης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων Δέκα (10) συμμετέχοντες δήλωσαν ότι δεν έχουν γίνει μάρτυρες περιστατικών βίας ή ρατσιστικών συμπεριφορών στις ακαδημίες και τους συλλόγους τους. Ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζουν πολιτικές κατά των διακρίσεων, του ρατσισμού κ.λπ. διότι δεν έχει προκύψει ανάγκη. Τέσσερις (4) συνεντευξιαζόμενοι ανέφεραν ότι έχουν γίνει μάρτυρες βίας στους τομείς που αναφέρονται στη βία που προέρχεται από τους οπαδούς του αθλήματος και όχι μεταξύ των αθλητών. Επίσης, ένας (1) εκπρόσωπος ανέφερε ότι είχαν δύο ρατσιστικά επεισόδια εναντίον παικτών της ομάδας τους και πάλι, από τους κεραυνούς των οπαδών. Επιπλέον, υπήρχε μια διαφορά στο άθλημα του ποδοσφαίρου, σε σύγκριση με άλλα αθλήματα όπως το μπάσκετ ή το χάντμπολ, δεδομένου ότι είναι πιο πιθανό να έχει βίαια επεισόδια στους τομείς του ποδοσφαίρου και στους αγώνες. Μόνο ένας (1) εκπρόσωπος ανέφερε ότι έπρεπε να καταγγείλει ένα περιστατικό και αναφέρθηκε στην αστυνομία και σε οργάνωση που υποστηρίζει ευάλωτα παιδιά. Δύο (2) ερωτώμενοι ανέφεραν ότι αν συμβεί κάτι, προσπαθούν να το λύσουν εσωτερικά στην αρχή, αλλά δεν είχαν κανένα σχετικό περιστατικό που χρειάζεται για να ληφθούν περισσότερα μέτρα.

Όσον αφορά τις πιο αποτελεσματικές πρωτοβουλίες/πρακτικές για την εξάλειψη των διακρίσεων και του ρατσισμού, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων απάντησε ότι η εκπαίδευση είναι το κλειδί. Η εκπαίδευση από μικρή ηλικία κατά του ρατσισμού, των διακρίσεων και της υποστήριξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την εξάλειψη αυτών των συμπεριφορών. Επιπλέον, δύο (2) ερωτηθέντες ανέφεραν την ανάγκη εκπαίδευσης επίσης, των γονέων, καθώς υπάρχουν περιστατικά ανάρμοστων συμπεριφορών από τους γονείς προς τους προπονητές και τα παιδιά. Επίσης, από δύο (2) συμμετέχοντες αναφέρθηκε η ανάγκη ενός κατάλληλου νομικού και θεσμικού πλαισίου που παρέχεται από το κράτος για την προστασία των θυμάτων και την πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών.

Μελλοντικά σχέδια

Πρώτον, όλοι οι ερωτηθέντες τόνισαν τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στις προγραμματισμένες δραστηριότητές τους. Η πανδημία έχει πλήξει έντονα όλες τις οργανώσεις, αλλά κυρίως τους ερασιτεχνικούς συλλόγους ότι η οικονομική τους ασφάλεια και η συνολική βιωσιμότητά τους κινδυνεύουν. Εκτός από τις επιπτώσεις της πανδημίας, έξι (6) εκπρόσωποι αθλητικών συλλόγων ανέφεραν ότι έχουν ατζέντα και σχέδιο για τις δράσεις που θα εφαρμόσουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, αναφέρθηκε επίσης, η ανάγκη ευελιξίας και η σημασία του σχεδιασμού δράσεων που ακολουθούν τις ειδικές κοινωνικές συνθήκες και απαιτήσεις. Από την άλλη πλευρά, τρεις (3) συμμετέχοντες από ερασιτεχνικές λέσχες υπογράμμισαν το γεγονός ότι δεν έχουν συνοχή στις δράσεις τους και ότι οι πρωτοβουλίες τους είναι πιο αποσπασματικές.

Προτιμώμενη μορφή του εκπαιδευτικού υλικού

Λάβαμε σημαντικές πληροφορίες από τους ερωτηθέντες σχετικά με τη διαμόρφωση του οδηγού μας και το υλικό εκμάθησης. Οι προτάσεις είναι οι ακόλουθες:

- Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι το υλικό πρέπει να είναι σύντομο, περιεκτικό και σαφές.
- Τους άρεσε τόσο η ιδέα της διαδικτυακής φόρμας όσο και του διαδικτυακού σεμιναρίου, ειδικά σε όσους δεν λειτουργούν στην Αθήνα και τους άρεσε το υλικό εκμάθησης να είναι σε μορφή pdf.
- Τρεις (3) συμμετέχοντες υπογράμμισαν την ανάγκη σαφούς διάκρισης των επαγγελματικών και μη επαγγελματικών αθλητικών οργανώσεων, δεδομένου ότι οι διαφορές και οι ανάγκες τους είναι πολλαπλές. Η ανάγκη μιας ισχυρής θεωρίας και οι πρακτικές της συνέπειες αναφέρθηκαν από τρεις (3) ερωτηθέντες.

It was suggested to create guidelines on how to design a CSR plan, in the way the organisations create a business plan; *“You need to provide a structure, a CSR plan, as they would do a business plan with filling the gaps of what is the vision, the goals, the partnership, the methods etc. that I will use for this initiative.”*.

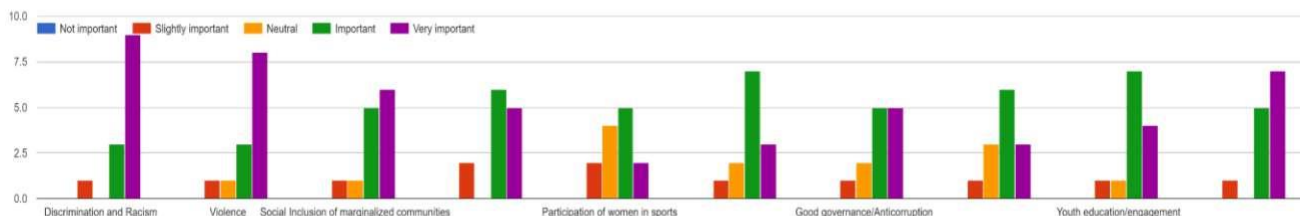
- Προτάθηκε να συμπεριληφθούν οι βέλτιστες πρακτικές.
- Ορισμένοι ερωτηθέντες ανέφεραν την ανάγκη δικτύωσης μεταξύ αυτών και άλλων οργανώσεων (ΜΚΟ, κοινωνικές οργανώσεις που συνεργάζονται με ευάλωτες ομάδες κλπ.).

- Προτάθηκε επίσης να υπάρχουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τις χορηγίες.

Αποτελέσματα των ερωτηματολογίων

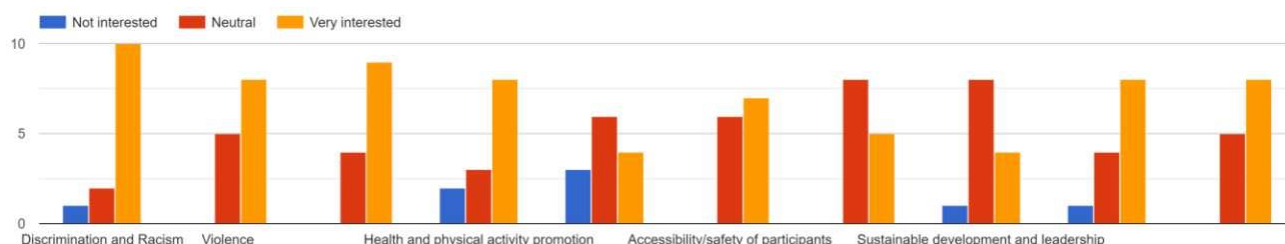
Τέλος, μοιράσαμε και άλλα ερωτηματολόγια μετά την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων στους συμμετέχοντες σχετικά με τις προτεραιότητες τους σε θέματα και σε θέματα που θα ήθελαν να μάθουν περισσότερα. Δυστυχώς, λάβαμε απαντήσεις από δώδεκα (12) συμμετέχοντες, όχι είκοσι (20). Τα παρακάτω γραφήματα δείχνουν τις προτιμήσεις τους:

Please prioritize the following topics according to their importance for CSR activities?

Τα θέματα στα οποία δίνουν προτεραιότητα ως "πολύ σημαντικά" είναι τα ακόλουθα: «Διακρίσεις και ρατσισμός», «Βία» και «Παροχή ευκαιριών/προστασία των νέων αθλητών». Τα θέματα στα οποία έδωσαν προτεραιότητα ως "σημαντικά" είναι τα ακόλουθα: «Προσβασιμότητα/ασφάλεια των συμμετεχόντων», «Εκπαίδευση/συμμετοχή των νέων», «Πρώθηση της υγείας και της σωματικής άσκησης» και «Βιώσιμη ανάπτυξη και ηγεσία».

About which topics you would be more interested to learn more?

Τα θέματα που θα τους ενδιέφερε περισσότερο να μάθουν περισσότερα είναι τα εξής: «Διακρίσεις και ρατσισμός», «Κοινωνική ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων», «Υγεία και πρώθηση της σωματικής άσκησης»,

«Βία», «Παροχή ευκαιριών/διαφύλαξη των νέων αθλητών» και «Εκπαίδευση/εμπλοκή νέων». Σε γενικές γραμμές, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα θέματα με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τους συμμετέχοντες ήταν οι διακρίσεις και ο ρατσισμός, η βία, η παροχή ευκαιριών στους νέους αθλητές, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, η προώθηση της υγείας μέσω του αθλητισμού, η ανάγκη προσβασιμότητας και η βιώσιμη ανάπτυξη των συλλόγων.

Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, η επιτόπια έρευνα που διεξήγαμε στην Ελλάδα, με είκοσι (20) επαγγελματίες από τον χώρο του αθλητισμού ήταν πολύ διορατική και μας διευκόλυνε να έχουμε μια πιο ξεκάθαρη άποψη για την κατάσταση των πρωτοβουλιών (C)SR στην Ελλάδα ή όχι, για το πώς οι αθλητικές οργανώσεις ερμηνεύουν, διαχειρίζονται και δίνουν προτεραιότητα σε θέματα κοινωνικής ευθύνης. Αν και ήταν δύσκολο για την ερευνητική ομάδα να βρει τον επιθυμητό αριθμό συμμετεχόντων, μπορούμε να πούμε ότι είχαμε πολύ θετικές απαντήσεις για τους στόχους του προγράμματός μας από τα άτομα που πήραμε συνέντευξη. Ενδιαφέρονταν για το θέμα του έργου μας και ήθελαν να συνεισφέρουν. Ωστόσο, αυτό μπορεί να είναι και περιορισμός, αφού τελικά καταφέραμε να έχουμε μεγαλύτερη πρόσβαση σε ανθρώπους που ήδη έχουν κάποια δράση για το (C)SR και όχι σε άλλους που δεν γνωρίζουν την έννοια.

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να αναγνωρίσουμε το γεγονός ότι οι ομάδες στόχοι μας είναι ευρείες και έχουν πολλές διαφορές αφού οι επαγγελματικοί και οι μη επαγγελματικοί αθλητικοί σύλλογοι έχουν διαφορετικές ικανότητες και ανάγκες. Δεύτερον, ο τομέας του (Γ)SR στην Ελλάδα βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, τόσο σε επαγγελματικούς όσο και σε μη επαγγελματικούς αθλητικούς συλλόγους. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες γνώριζαν τον όρο και γνώριζαν κυρίως, από την πρακτική και εμπειρικά. Έτσι, πολλοί εξέφρασαν την έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων στον τομέα και ήταν θετικοί στο να μάθουν περισσότερα. Όλοι συμφώνησαν ότι οι αθλητικές οργανώσεις ως μέρος της κοινωνίας, πρέπει να λάβουν (C)SR δράσεις. Ωστόσο, η πραγματικότητα στην Ελλάδα είναι διαφορετική και κάποιοι ερωτηθέντες εξέφρασαν την απογοήτευσή τους. Συμφώνησαν επίσης ότι τα οφέλη είναι πολλά και διαφοροποιούνται για τους επαγγελματικούς και μη επαγγελματικούς συλλόγους.

Οι δυνατότητες και τα κίνητρά τους διαφέρουν επίσης. Οι επαγγελματικοί σύλλογοι, εκτός από την προθυμία τους να προσφέρουν στην κοινωνία και τις κοινότητές τους, είναι επίσης υποχρεωμένοι από τις συμβάσεις τους με τους χορηγούς τους και τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκούς αθλητικούς φορείς να εφαρμόζουν κοινωνικές δράσεις. Για τους μη επαγγελματίες, δεν υπάρχει καμία επίσημη δομή που να παρέχεται από το κράτος, π.χ. το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ή τις ομοσπονδίες που θα τους διευκολύνουν και θα τους στηρίξουν να οργανώσουν επιδέξιες κοινωνικές δράσεις. Το κράτος και οι τοπικές αρχές δεν βοηθούν οικονομικά τους συλλόγους, ειδικά τους ερασιτέχνες. Η βοήθεια και η υποστήριξη που

η παροχή υπηρεσιών είναι περισσότερο σε πρακτικά ζητήματα. Όσον αφορά τις δυνατότητες χρηματοδότησης από την Ε.Ε., τονίστηκε η έλλειψη γνώσεων σχετικά με τον τρόπο εξεύρεσης τους.

Ως εκ τούτου, υπάρχει έλλειψη γνώσεων, έλλειψη υποστήριξης, οικονομικής ή εκπαιδευτικής για τους οργανισμούς και έλλειψη προθυμίας για την εφαρμογή κοινωνικών δράσεων. Το θέμα της ηγεσίας αναδείχθηκε σημαντικά, καθώς τα άτομα που διοικούν τις λέσχες και τις ομοσπονδίες είναι εθελοντές, έχουν περιορισμένο χρόνο, δεν διαθέτουν πόρους και δεν είναι διατεθειμένα να οργανώσουν άλλες μορφές δράσης. Έτσι, για τους ανθρώπους που ενδιαφέρονται να οργανώσουν κοινωνικές δράσεις, είναι είτε ένα σημαντικό εμπόδιο που πρέπει να ξεπεράσουν είτε ένας αποθαρρυντικός παράγοντας που τους απομακρύνει από την οργάνωσή τους. Όπως είδαμε, οι υλοποιηθείσες δράσεις είναι συχνά αποσπασματικές προσπάθειες από κοινωνικά υπεύθυνες δραστηριότητες και δεν έχουν συνέπεια στον χρόνο. Επίσης, πολλοί μη επαγγελματικοί/ερασιτεχνικοί σύλλογοι υλοποιούν δράσεις στις κοινότητές τους, αλλά δεν τις θεωρούν ή τις αναγνωρίζουν ως πολιτικές/δράσεις (Γ)Ε.Σ.Ε. λόγω έλλειψης γνώσεων. Αυτό, φυσικά, σχετίζεται με την έλλειψη επικοινωνίας ή με την αναποτελεσματική επικοινωνιακή στρατηγική των οργανισμών για την προώθηση των δράσεών τους. Τέλος, υπάρχει επίσης η έλλειψη ένταξης των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις στο διοικητικό συμβούλιο των αθλητικών συλλόγων και αυτό είναι προφανές επίσης, από τη δυσκολία που είχαμε να βρούμε γυναίκες για τις συνεντεύξεις μας (πήραμε συνέντευξη 3).

Τα περιστατικά ρατσισμού, διακρίσεων κ.λπ. μεταξύ των παικτών της ομάδας ή των παιδιών στις ακαδημίες δεν είναι τόσο σχετικά, καθώς ενημερωθήκαμε και αυτός είναι ο κύριος λόγος που οι σύλλογοι δεν εφαρμόζουν συγκεκριμένες πολιτικές για τα θέματα αυτά. Δεν ήταν ανάγκη να γίνει κάτι τέτοιο. Τα περισσότερα από τα περιστατικά που αναφέρθηκαν έρχονται από την πλευρά των οπαδών (ρατσιστικές συμπεριφορές προς τους παίκτες και βία) και μερικές φορές, από την πλευρά των γονέων (ανάρμοστες συμπεριφορές προς τους προπονητές και τα παιδιά τους). Η σημαντικότερη πρωτοβουλία για τους ερωτηθέντες, η εξάλειψη τέτοιων συμπεριφορών, είναι η εκπαίδευση.

Μια άλλη σημαντική πτυχή ήταν ο αντίκτυπος που έχει η πανδημία COVID-19 στην ίδια την ύπαρξη των αθλητικών συλλόγων. Πολλοί εκπρόσωποι μη επαγγελματικών συλλόγων εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για το μέλλον του ερασιτεχνικού αθλητισμού στην Ελλάδα. Τονίστηκε και πάλι η έλλειψη στήριξης από το κράτος μέσω χρηματοδότησης και οι οικονομικές δυσκολίες. Ορισμένοι οργανισμοί είχαν προγραμματίσει ενέργειες, αλλά χρειάζεται να τις προσαρμόσουν ή να μην τις εφαρμόσουν λόγω της πανδημίας. Κανένας από τους συμμετέχοντες δεν γνώριζε για τυχόν μελλοντικές πολιτικές που θα εφαρμοστούν από το κράτος. Όσον αφορά την προτιμώμενη μορφή και τις προτάσεις τους, μας έδωσαν σημαντικές ανατροφοδότηση και ιδέες (Δείτε Προτιμώμενη μορφή του εκπαιδευτικού υλικού).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Συμπεράσματα έρευνας

Η έρευνά μας στο θεωρητικό επίπεδο και το πεδίο για την Ελλάδα, στον τομέα της καλής διακυβέρνησης των αθλητικών φορέων μέσω της κοινωνικής ευθύνης, κατέδειξε την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης με την υποστήριξη του κράτους. Οι επαγγελματικοί αθλητικοί σύλλογοι βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης των πρωτοβουλιών ΕΚΕ και οι μη επαγγελματικοί σύλλογοι, ακολουθούν χωρίς συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές και με βάση την προθυμία τους, να αναλάβουν κοινωνικά υπεύθυνες δράσεις στις κοινότητές τους. Στην έρευνα του γραφείου μας, βρήκαμε πρωτοβουλίες CSR από τις επίσημες ιστοσελίδες των επαγγελματικών συλλόγων ως επί το πλείστον, αλλά στην πράξη, καταφέραμε να προσεγγίσουμε μερικές από αυτές. Από την άλλη πλευρά, το ελληνικό κράτος με το νέο αθλητικό νόμο που εστιάζεται στην υποστήριξη της χρηστής διακυβέρνησης καταβάλλει προσπάθεια βελτίωσης της κατάστασης και της διαφάνειας των αθλητικών φορέων. Από την έρευνά μας, κατέστη σαφές ότι οι μη επαγγελματικοί σύλλογοι ανησυχούν για το μέλλον τους, ιδίως μετά τον αντίκτυπο της πανδημίας. Εν πάση περιπτώσει, δεν έχουμε δει ακόμη τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του νέου νόμου. Τα θέματα του σχεδιασμού και της αξιολόγησης ήταν επίσης σχετικά, στην έρευνα γραφείου και πεδίου, αφού οι περισσότεροι σύλλογοι δεν έχουν σαφείς δομές για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση. Βασίζονται είτε στην εμπειρία τους είτε δεν οργανώνονται λόγω ανεπαρκούς γνώσης. Ένα άλλο ενδιαφέρον ζήτημα που τέθηκε μόνο από την επιτόπια έρευνά μας, ήταν ο αρνητικός αντίκτυπος της ηγεσίας και η έλλειψη προθυμίας για συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες. Επίσης, από την επιτόπια έρευνα προέκυψε το θέμα της έλλειψης συμμετοχής των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις. Όσον αφορά τα περιστατικά βίας και ρατσισμού, από την επιτόπια έρευνά μας, είδαμε ότι δεν θεωρήθηκε σημαντικό ζήτημα από τους αθλητικούς φορείς. Δεν είχαν προβλήματα ρατσισμού και διακρίσεων στις ακαδημίες τους. Κυρίως, η βία προέρχεται από τους οπαδούς. Κλείνοντας, μετά τα ενδιαφέροντα ευρήματα των ερευνών μας σε γραφεία, οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήσαμε με επαγγελματίες από τον χώρο του αθλητισμού, μας έδωσαν τη δυνατότητα να έχουμε μια πιο ξεκάθαρη άποψη για την πολυπλοκότητα του θέματος της κοινωνικής ευθύνης στην Ελλάδα, και μας βοήθησαν να δημιουργήσουμε χρήσιμο εκπαιδευτικό υλικό στο μέλλον.

4. Συστάσεις

1. Παροχή νομικού πλαισίου και υποστήριξης από το κράτος στους επαγγελματικούς και μη επαγγελματικούς αθλητικούς οργανισμούς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων (Γ)SR.

2. Ενίσχυση της εκπροσώπησης των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια των αθλητικών συλλόγων.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CARDET

cesie
the world is only one creature

IDOP

3. Οι αθλητικοί σύλλογοι στερούνται γνώσεων για το (Γ)SR. Πρέπει να κατανοήσουμε την ευρεία έννοια της κοινωνικής ευθύνης και να συνειδητοποιήσουμε τους λόγους για τους οποίους πρέπει να αναλάβουν κοινωνικές δράσεις. Με τα λόγια ενός συνεντευξιαζόμενου «Πρέπει να καταλάβουν ότι από ένα πρόγραμμα ΕΚΕ, δεν θα δουν
« απόδοση των επενδύσεων », όπως αυτές εμφανίζονται σε διαφημιστικό πρόγραμμα. Πρέπει να πιστεύουν σε αυτό και να μην το βλέπουν ως κάτι που θα τους φέρει χρήματα. Ο κύριος σκοπός της ΕΚΕ είναι να προσφέρεις πίσω στην κοινωνία.»
4. Στήριξη της δικτύωσης με άλλους αθλητικούς οργανισμούς και με ΜΚΟ κλπ για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων.
5. Πρέπει να βελτιωθούν οι στρατηγικές επικοινωνίας τους και ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικότερα τις δράσεις τους.

5. Αναφορές

- Αθανασοπούλου, Ρ., Douvis, J., & Κυριάκης, V. (2011). Εταιρική κοινωνική ευθύνη στον αθλητισμό: και τις συνέπειες. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 1(4), 1-10.
- Babiak, K., & Wolfe, R. (2006). Δεν είναι απλά ένα παιχνίδι; Εταιρική κοινωνική ευθύνη και Super Bowl XL. *Sport Marketing Quarterly*, 15(4), 2014-222.
- Douvis, J., Κυριάκης, V., Κριεμάδης, Α., & Βροντού, Ο. (2015). Αποτελεσματικότητα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) στο ελληνικό επαγγελματικό αθλητικό πλαίσιο. *International Journal of Sport Management, Recreation & Tourism*, 17, 37-45. doi: 10,5199/ijsmart-1791-874X-17c
- Robertson, J., Eime, R. & Westerbeek, H. (2019). Κοινοτικοί αθλητικοί σύλλογοι: πρόκειται μόνο για τον αθλητισμό, ή έχουν ευρύτερες αρμοδιότητες για την προώθηση της υγείας και τις κοινωνικές ευθύνες; *Annals of Leisure Research*, 22:2, 215-232, DOI: 10.1080/11745398.2018.1430598
- Sheth, H., Babiak, K.M. (2010). Πέρα από το παιχνίδι: Αντιλήψεις και πρακτικές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Επαγγελματική Βιομηχανία Αθλητισμού. *J Bus Ethics* 91, 433-450
<https://doi.org/10.1007/s10551-009-0094-0>

Smith, A. C. T., & Westerbeek, H. M. (2007). Ο αθλητισμός ως μέσο για την ανάπτυξη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. The Journal of Corporate Citizens, 25, 43-54. JSTOR.

Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Έπατης Αρμοστείας. Χρηστή διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα.

Ανακτήθηκε

από

<https://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CARDET

cesie
the world is only one creature

IDOP

Συντονιστής του σχεδίου: ΚΜΟΠ

Διεύθυνση: 75 Skoufa Str., 10680, Αθήνα, Ελλάδα

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: gosport@kmpo.eu

Ιστοσελίδα: www.kmpo.gr

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CARDET

cesie
the world is only one creature

IDOP

